

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1924.

Första kammaren.

Nr 2.

Tisdagen den 15 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Herr **talmannen** yttrade: Vi övergå nu till valen, och ber jag att dessförinnan få uppläsa första paragrafen av Kungl. Maj:ts nådiga stadga angående val till riksdagens utskott den 26 maj 1909:

»Val av ledamöter i utskott skall förrättas med valsedlar, å vilka före namnen utsatts partibeteckning (partinamn eller annan beteckning i ord för viss grupp av riksdagsmän eller för viss meningsriktning), men vilka i övrigt äro omärkta.

Namnen skola å valsedeln uppföras i en följd, det ena under det andra.

Valsedlarna skola för att bliva gällande vara enkla, slutna, hoprullade och fria från överstrykningar. Sedel må ej upptaga flera, men väl färre namn än det antal personer valet avser. Där något namn å sedeln är tvetydigt, gälle den dock för övriga namn.»

Jag ber att noga få inskräpa, att man icke får stryka över ett namn och skriva ett annat i stället.

Ytterligare ber jag att få inskräpa, att — något som ofta försummas — innan valsedeln avlämnas, den s. k. rubriken borttages, emedan dess kvarlämnande föranleder valsedelns kasserande.

Företogs val av tio ledamöter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 131 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- herr *Strömberg, G. A.*,
- » *Ekman, K. J.*,
- » *Hellberg,*
- » *Thulin,*
- » *von Geijer,*
- » *Ljunggren, A.*,
- » *Reuterskiöld,*
- » *Hansson, G. W.*,
- » *Dahl,*
- » *Lyberg.*

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av tolv ledamöter i statsutskottet. Därvid avlämnades 124 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Lindblad*,
 » *Swartz*,
 » *Kvarnzelius*,
 » *Olsson, Oscar*,
 » *Widell*,
 » *Lamm*,
 » *Nilsson* i Gränebo,
 » *Nilsson, Johan*, i Malmö,
 » *Bergqvist*,
 » *Ekman, C. G.*,
 » *Wallis*,
 » *Hallin*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av tio ledamöter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 108 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Nilsson, Gustaf*, i Kristianstad,
 » *Antonsson*,
 » *Rosén*,
 » *Örne*,
 friherre *Fleming*,
 herr *Rune*,
 » *Ericson* i Obergå,
 » *Bärg*,
 » *Boman*,
 » *Pers*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 112 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Lindley*,
 » *Gustafsson, K. J. A.*,
 » *Öhngren*,
 » *Björnsson*,
 » *Enhörning*,
 » *Vindahl*,
 » *Johansson* i Friggeråker,
 » *Dalberg*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i första lagutskottet. Därvid avlämnades 95 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Larsson, Jacob*,
 » *Rogberg*,
 » *Larson, Edward*,

herr *Åkerman*,
» *Hederstierna*,
» *Pettersson, Olaus*,
» *Westman*,
» *Klefbeck*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i andra lagutskottet. Därvid avlämnades 90 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Petrén, Alfred*,
» *von Sydow*,
» *Petrén, Bror*,
» *Linder*,
greve *Spens*,
herr *von Koch*,
» *Tjällgren*,
» *Hansson, Sigfrid*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 88 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Persson, Nils*,
» *Sederholm*,
» *Hellström*,
» *Nilsson i Kabbarp*,
» *Boberg*,
» *Ingeström*,
» *Elisson*,
» *Norin*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i utrikesnämnden. Därvid avlämnades 94 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Olsson, Olof*,
» *Swartz*,
» *Ekman, C. G.*,
» *Möller*,
» *Vennersten*,
friherre *Adelswärd*,
herr *Nilsson i Gränebo*,
» *Sandler*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i nämnden.

På framställning av herr talmannen beslöts, att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kammarens val av ledamöter och suppleanter i utrikesnämnden samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlätas.

Herr talmannen tillkännagav, att han och de ledamöter, som fått i uppdrag att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning, ansett nödigt, att nu anställdes i kansliet en notarie (stomnotarie), tre förste stenografer, fjorton stenografer, en förste kanslist, en registrator och sex kanslister samt såsom betjäning en förste vaktmästare och elva vaktmästare, däribland en för utdelning av postförsändelser m. m., med skyldighet för betjäningen att, i den mån så erfordrades och ske kunde, tjänstgöra även på annat håll inom riksdagen, och hemställde herr talmannen, huruvida kammaren godkände, att nämnda personal tillsvidare anställdes hos kammaren.

Härtill svarades ja.

Därefter tillkännagavs, att i enlighet härmed antagits såsom *notarie* (stomnotarie): fil. magistern L. Wistrand; *förste stenografer*: arkivarien i generalpoststyrelsen P. G. Widegren, revisorn i riksräkenskapsverket E. Lindström och E. Elfner; *stenografer*: kanslisekreteraren friherre O. T. Hermelin, f. d. sekreteraren i arméförvaltningen A. Göransson, revisorn i riksräkenskapsverket K. Norén, A. W. Fredén, juris doktorn och fil. licentiaten C. G. Melander, förste assistenten i telegrafverket E. O. Schalin, A. Lundman, e. arkivarien i kammarkollegiet H. Eriksson, fiskalen i kammarkollegiet J. H. Wallin, G. Torbiörn, banktjänstemannen T. B. Carlson, tidningsmannen N. Holmberg, sekreteraren i Sveriges allmänna exportförening D. Belin och e. o. amanuensen i kammarrätten F. E. O. Hedelius; *förste kanslist*: revisorn i domänstyrelsen H. J. Modigh; *registrator*: t. f. förste kanslisekreteraren I. Myrberg; *kanslister*: t. f. sekreteraren i telegrafstyrelsen F. W. Funch, juris doktorn H. af Trolle, e. o. kammarskrivaren i tullverket E. A. Carlén, e. o. tjänstemannen i postverket C. M. W. Stenwall, juris studeranden G. A. von Krusenstjerna och juris studeranden T. Vide; *förste vaktmästare*: Carl O. Eriksson; *vaktmästare*: W. Willberg, K. J. G. Carlsson, Chr. Jensen, G. Tillman, J. E. Lundvall, G. Henrik Eriksson, N. T. Karlkvist, M. Jonas Ericsson, A. E. Lager, Erik A. Andersson och Sven Andersson. Åt Jensen hade tillsvidare uppdragits att ombesörja utdelning av postförsändelser till kammarens ledamöter m. m.

Greve *Wachtmeister* väckte en motion, nr 9, om ändring i förordningen angående stämpelavgiften.

Motionen hänvisades till bevillningsutskottet.

Avgåvos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 10, av herr *Östergren*, om ändring i lagen om allmän pensionsförsäkring; samt

nr 11, av herr *Hansson, Sigfrid*, om ändring i lagen om rätt till litterära och musikaliska verk.

Herr *Tjällgren* väckte en motion, nr 12, om anslag till utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna.

Denna motion hänvisades till jordbruksutskottet.

Herr **förste vice talmannen** erhöll på begäran ordet och yttrade: Jag hemställer, att kammaren måtte besluta, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1924—1925, skall sättas sist på föredragningslistan för morgondagens plenum.

Denna hemställan bifölls.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 12,16 på dagen.

In fidem
Lode Wistrand.

Onsdagen den 16 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollen för den 10, 11 och 12 innevarande månad.

Herr **talmannen** yttrade: Jag hoppas, att kammarens ledamöter icke illa upptaga, att jag ber att få inskräpa angelägenheten, att herrarna se till, att ni taga de rätta valsedlarna. Redan vid valet i går av ledamöter i utskotten förekom det, att det avlämnades orätta valsedlar, vilka blevo kasserade, och det brukar ännu oftare förekomma vid val av suppleanter.

Företogs val av tretton suppleanter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 119 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- herr *Norling*,
- » *Stendahl*,
- » *Almkvist*,
- » *Larsén*,
- » *Svensson* i Kompersmåla,
- » *Johansson* i Lövholmen,
- » *Gustafsson* i Benestad,
- » *Pauli*,
- » *Nilsson* i Östrabo,
- » *Andersson* i Fältenborg,

herr *Eriksson* i Ljusdal,
» *Vrang*,
» *Bergman, Johan*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av femton suppleanter i statsutskottet. Därvid avlämnades 98 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Tengdahl*,
» *Jeansson*,
» *Pålsson*,
» *Asplund*,
» *Rooth*,
» *Bergman* i Tännäs,
» *Andersson* i Eliantorp,
» *Lindqvist*,
» *Johansson* i Fredrikslund,
» *Rosén*,
» *Bergström*,
» *Anderson* i Hägelåkra,
» *Kobb*,
» *Johansson* i Hälsingborg,
» *Gabrielsson*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av tretton suppleanter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 74 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Wigforss*,
» *Heyman*,
» *Johansson* i Hornsberg,
» *Björkman*,
» *Jönsson* i Slätåker,
» *Svensson* i Grindstorp,
» *Nilsson, Alexander*,
» *Wahlmark*,
» *Andersson* i Hedsta,
» *Carlsson* i Gävle,
» *Aström*,
» *Clemedtson*,
» *Bergman, Johan*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av åtta suppleanter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 75 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Berge*,
» *Lindgren*,
» *Bondeson*,

herr *Ström*,
» *Clemedtson*,
» *Abrahamsson*,
» *Bodin*,
» *Östergren*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av åtta suppleanter i första lagutskottet. Därvid avlämnades 69 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Sandegård*,
» *Carlsson* i Hällsbäck,
» *Jonsson* i Lycksele,
» *Berglund*,
» *Karlsson* i Västerås,
» *Fehr*,
» *Svensson* i Eskhult,
» *Julin*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av elva suppleanter i andra lagutskottet. Därvid avlämnades 57 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Thorberg*,
» *Frändén*,
fröken *Hesselgren*,
herr *Lindhagen*,
» *Svensson* i Kompermåla,
» *Carlsson* i Gävle,
» *Schedin*,
» *Wahl*,
» *Lundell*,
» *von Stockenström*,
» *Franzén*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av åtta suppleanter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 57 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr *Eriksson* i Ljusdal,
greve *Wachtmeister*,
herr *Andersson* i Stocksund,
» *Lindstrand*,
» *Lundell*,
» *Andersson* i Fältenborg,
» *Gabrielsson*,
» *Svånsson* i Kalmar.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av åtta suppleanter i utrikesnämnden. Därvid avlämnades 71 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- herr *Wigforss*,
- » *Nilsson, Johan*, i Kristianstad,
- » *Hellberg*,
- » *Thorberg*,
- » *von Geijer*,
- » *von Sneidern*,
- » *Tjällgren*,
- » *Nilsson, Gustaf*, i Kristianstad.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i nämnden.

Herr *Boman* väckte en motion, nr 13, om rätt för stadsfullmäktige att välja två vice ordförande.

Motionen hänvisades till konstitutionsutskottet.

Avgåvos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:
nr 14, av herr *von Sneidern* m. fl., om anslag för inrättande av fem nya provinsialläkardistrikt;
nr 15, av herr *Enhörning*, om anslag till byggande av en statens isbrytare;
nr 16, av herr *Petrén, Alfred*, m. fl., rörande ökning i anslaget till rasbiologiska institutet; och
nr 17, av herr *Petrén, Alfred*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till bidrag till driftkostnaderna vid sinnesslö- och epileptikeranstalterna.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:
nr 18, av herr *Wahl*, om åvägabringande av utredning och förslag för borttagande eller hävande av pantlånerörelsens sociala nackdelar;
nr 19, av herr *Hellberg*, om ändrad benämning å vissa befattningshavare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter; och
nr 20, av herr *Hellberg*, om allhelgonadagens upptagande bland helgdagarna.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Ekman, Karl Johan*, under 14 dagar från och med den 18 i denna månad.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 12,07 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.